

Datum
2020-11-04

Diarienummer
Dnr Af-2020/00342034

Avsändarens referens
S2019/00088/SOF

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande: Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen (SOU 2018:88)

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen tillstyrker i huvudsak utredningens förslag om en inledande kartläggning av den dagliga verksamheten. Arbetsförmedlingen anser dock att olika aktörers roller och mandat i kartläggningen behöver förtydligas, och hur den praktiska processen för kartläggningen ska se ut.

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslagen om att Socialstyrelsen tillsammans med Myndigheten för Delaktighet (MFD) ska ta fram ett kunskapsunderlag och att en utredning ska kartlägga förhållandet mellan daglig verksamhet och arbetsmarknads- och utbildningsområdena. Arbetsförmedlingen bedömer att förslagen kan leda till en bättre koordinerad och mer ändamålsenlig daglig verksamhet.

Arbetsförmedlingen vill avslutningsvis understryka att daglig verksamhet fyller en viktig roll för individer i att utveckla sin förmåga och ha en meningsfull sysselsättning. Daglig verksamhet kan vara ett led för den enskilde i hans eller hennes strävan att komma ut på arbetsmarknaden och därmed få större möjlighet till delaktighet i samhället. Då en individ i den dagliga verksamheten har behov av arbetsmarknadspolitiska insatser, till följd av att han eller hon återfått eller utvecklat sin arbetsförmåga, så ska Arbetsförmedlingen i samverkan med kommunerna tillhandahålla ett gemensamt stöd.

Synpunkter utifrån valda avsnitt i delbetänkandet

Arbetsförmedlingen konstaterar att myndigheten berörs i liten utsträckning av de förslag som utredningen lämnar. Arbetsförmedlingens yttrande begränsas till de förslag som berör Arbetsförmedlingens verksamhet.

Kapitel 8 Sysselsättning

8.2.6 Överväganden

Arbetsförmedlingen tillstyrker i huvudsak förslaget om en inledande kartläggning inom insatsen daglig verksamhet. Kartläggningen kan vara behjälplig i att uppmärksamma respektive myndighet på strukturella hinder och svårigheter vid övergångar mellan ansvarsområden där det blir otydligt var daglig verksamhet slutar och arbetsmarknadspolitiska insatser börjar. Arbetsförmedlingen anser dock att förslaget behöver förtydligas. Utredningen har inte beskrivit hur kartläggningen ska gå till rent praktiskt, exempelvis hur den skiljer sig från dagens arbetssätt, vad olika parter kan och ska bidra med och hur processen för kartläggningen skulle se ut. Arbetsförmedlingen kan bidra med perspektiv kring lämpliga arbetsmarknadspolitiska insatser och det stöd som myndigheten kan erbjuda. Ifall beslut om rätt till daglig verksamhet föregår kartläggningen, är det väsentligt att tydliggöra olika aktörers roller och mandat i planeringen av insatserna. Arbetsförmedlingen hade likaså velat se en mer detaljerad diskussion kring uppföljningar inom den dagliga verksamheten, eftersom individers förmåga kan utvecklas och förändras.

Arbetsförmedlingen instämmer i att rätten till daglig verksamhet inte bör knytas till avsaknad av arbetsförmåga. Som utredningen konstaterar kan det finnas individer i den dagliga verksamheten som skulle kunna gå vidare till lönearbete, och att det är svårt att veta om det hade varit möjligt utan insatsen. Arbetsförmåga är även något som kan variera över tid, och är inte något statiskt. De insatser som kommunen ansvarar för spelar en väsentlig roll för att individer ska kunna utveckla eller återfå arbetsförmåga, och för att senare ha möjlighet att tillgodogöra sig insatser av arbetsmarknadspolitisk karaktär som Arbetsförmedlingen kan erbjuda.

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om att Socialstyrelsen i samarbete med Myndigheten för delaktighet (MFD) ska ta fram ett kunskapsunderlag för hur den dagliga verksamheten ska utformas för de som står längst från arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen tillstyrker även förslaget om en utredning som ska göra en kartläggning av förhållandet mellan insatsen daglig verksamhet och arbetsmarknads- och utbildningsområdena. Förslagen bedöms öka kunskapen kring behov och möjligheter för personer som tar del av insatsen, och förbättra övergången från daglig verksamhet till andra insatser.

Arbetsförmedlingen kan vara en bidragande part i båda dessa arbeten. Arbetsförmedlingen har positiva erfarenheter av personer längre från arbetsmarknaden som lyckats få en anställning och av sätt på vilka detta har uppnåtts. En viktig faktor har då varit att arbetsgivare funnits med tidigt i processen. Olika metoder som Supported Employment,

Datum
2020-11-04Diarienummer
Dnr Af-2020/00342034

arbetsdelning och/eller samverkan med andra aktörer, som i ESF-projekt, har varit andra framgångsfaktorer för att stötta personer in i arbete, särskilt personer med funktionsnedsättning.

Arbetsförmedlingen vill avslutningsvis nyansera påståendet i utredningen om att myndigheten inte prioriterar individer som deltar i daglig verksamhet. Arbetsförmedlingen har sektorsansvar för funktionshinderfrågorna inom arbetsmarknadspolitiken¹.

Sektorsansvaret tar sikte på en mer övergripande ansats att inom ramen för detta arbeta samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter.

Om en individs behov helt tillgodoses av daglig verksamhet, så är det rimligt att individen inte har behov av det stöd som Arbetsförmedlingen kan erbjuda. Om individen däremot har förutsättningar för och behov av ett samlat stöd så är det viktigt att Arbetsförmedlingen och kommunerna i samverkan tillhandahåller ett ändamålsenligt stöd. Arbetsförmedlingen bedömer därför att ett gott samarbete med kommunerna är väsentligt för att kunna harmonisera olika aktörers uppdrag så att dessa stödjer varandra.

Arbetsförmedlingen informerar och sprider kunskap om det stöd myndigheten kan erbjuda till personer med funktionsnedsättning genom olika informationsinsatser och kampanjer, och till vardags i kontakten med arbetssökande och arbetsgivare. För att ytterligare öka tillgängligheten i arbetslivet för personer med funktionsnedsättning krävs dock mer från flera aktörer och parter. Det kan exempelvis vara nödvändigt att fundera på hur arbetsmarknadspolitiken och angränsande områden, exempelvis arbetsmiljö- och diskrimineringslagstiftningen, bör utvecklas. När det gäller själva arbetsmarknadspolitiken och utformningen av stöd till personer med funktionsnedsättning har Arbetsförmedlingen nyligen lyft frågan om arbetsmarknadspolitiken bör ses över utifrån funktionshinderspolitikens fyra arbetssätt². Det stöd som idag ges till personer med funktionsnedsättning är i huvudsak utformat som individuella stöd och lösningar. Interna projekt visar dock att det går att ge stöd till arbetsgivare i generella frågor som handlar om tillgänglighet på arbetsplatsen utan att det är knutet till en specifik individ.

Kapitel 12 Privata aktörer och ekonomisk ersättning för personlig assistans

Utredningens förslag om att assistansanordnare ska stå för sjuklönekostnad samt ha kollektivavtalsliknande villkor har Arbetsförmedlingen redan svarat på i remissyttrande SOU 2020:01 (er

---

¹ 5 § förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen

² se återrapport *Säkerställa kompetens för ett fungerande stöd – återrapport om stöd och insatser till personer med funktionsnedsättning* (ref. Af-2020/0006-0192)

Datum
2020-11-04Diarienummer
Dnr Af-2020/00342034

referens S2020/00202 SOE). Arbetsförmedlingen hänvisar därför till det yttrandet gällande dessa förslag.

12.5.5 Schablonersättningens konstruktion och tänkbara differentieringar av ersättningen

Arbetsförmedlingen ska enligt 3 § myndighetsförordning (2007:515) bedrivas effektivt och hushålla väl med statens medel. Det finns regler i det arbetsmarknadspolitiska regelverket som reglerar om arbetsgivare kan få lönestöd samtidigt med andra ersättningar från det allmänna³. I förordningen (2018:43) om stöd för nystartsjobb finns däremot ingen sådan reglering. Arbetsförmedlingen hade därför önskat en fördjupad diskussion kring om det ska gå att kombinera olika typer av lönestöd med ersättning för personlig assistans.

17.3.3 Förändringar av befintliga LSS-insatser

Arbetsförmedlingen vill understryka att en inledande kartläggning av den dagliga verksamheten innebär ökade kostnader för de parter som ska delta i den. Det krävs därför nödvändiga resurser och tydliga uppdrag för samtliga inblandade. I och med Arbetsförmedlingens kommande reformering finns även oklarheter kring hur myndighetens uppdrag kommer att se ut framöver.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Mindhammar
generaldirektör

Philip Nylén
kvalificerad handläggare

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av kvalificerad handläggare Philip Nylén. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även biträdande verksamhetsområdesdirektör för verksamhetsområde Arbetssökande, Maria Kindahl, samt enhetschef Staffan Johansson och sektionschef Johanna Ellung, enheten Förbättra förutsättningar, deltagit.

---

³ se exempelvis 48 § i förordningen (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga samt 3 § 3 stycket i förordningen (2018:42) om särskilt anställningsstöd

Datum
2020-11-04

Diarienummer
Dnr Af-2020/00342034

Beslutet fastställs digitalt i Diariet och saknar därför namnunderskrifter.